

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 265 (2837) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Európa és Ázsia új egysége jött létre Berlinben

Megtörtént a komintern-ellenes egyezmény ünnepélyes kibővítése

Klin és Tula felől törnek előre a németek Moszkva ellen

Egymást követik a heves támadások és ellentámadások Észak-Afrikában

Berlinben ma, november 25-én tíz európai és három ázsiai hatalom diplomáciai képviselője gyülekezett össze, hogy az öt év előtt kötött antikommunista egyezményt további időkre ismét megújítsa, illetve ezt az egyezményt hét újabb állam területére is kiterjessze. Az államok képviselői között kilenc külügyminiszter van jelen, köztük a német, a magyar, az olasz és a spanyol külügyminiszterek, kiknek államai Japánnal együtt az elsők voltak az egyezmény létrehozatalában, vagy az ahhoz való hozzájárulásban.

Annakidején, 1936 november hó 25-én az egyezményt a német és a japán birodalom között jött létre. A német birodalom nevében Ribbentrop (akkor még nagykövet és meghatalmazott miniszter) és a japán császár nevében Musajoki vikomt berlini japán nagykövet írta alá az egyezményt. Ebben az okmányban a két állam kötelezte magát, hogy a kommunista nemzetközi szövetségnek az államok belügyeibe való romboló beavatkozásai ellen közösen védekeznek, egymást értesülésekkel ellátja s állandó bizottság útján közös rendszabályokat fogaloztat, mind azok ellen, akik közvetve, vagy közvetlenül úgy az ország belsejében, mint a külföldön a kommunista internacionálé szolgálataiban állnak, s annak felforgató törekvéseit elősegítik. A szerződő felek egyezménye arra is vonatkozott, hogy a kommunista veszedelemtől fenyegetett többi államot is felhívják az egyezményben való részvételre.

Olaszország már az egyezménykötés napján jelezte, hogy csatlakozni fog ahhoz. A csatlakozás máharmadik napján történt. Aztán jött Magyarország, Spanyolország és Mandzsukuo csatlakozása. Ennek a hat államnak az aláírása jelzi azt az alap-egyezményt, aminek ma az öt éves jubileumát ünneplik a Berlinben összegyülekezett diplomáciai képviselők. Az ünnep azonban új megalapítást is fog kimondani, s egyúttal annak a meggyőződését is lesz, hogy még Bulgária, Dánia, Finnország, Horvátország, Románia és Szlovákia is csatlakozik az egyezményhez, továbbá az ázsiai világrészről a nankingi kormány által képviselt Kína. Európa és Ázsia egyesült felvonulása ez a kommunizmus ellen, még pedig ugyanakkor, amikor Amerika a csendes-óceáni öt hatalom érdekeltségéből csendestársi szövetséget alakított a kommunista Szovjet-Orosz-

szág támogatására.

Annakidején az angol és az akkori (vörös hajlandóságú) francia vezetők bizalmatlankodó hangulattal új „keresztes hadjárat” szövetségének gúnyolták az antikommunista egyezmény által indított világmozgalmat. Azóta a „keresztnélküli

hadjárat” szövetsége is létrejött, s ma ez áll szemben az új világháborúban az egykori antikommunista világhatalommal. De ennek az antikommunista összefogásnak a kiterjedése mélységben is, szélességben is úgy megnövekedett, hogy csakugyan döntő erővel tud határozni az emberiség sorsa ta-

vábbi alakulásáról. A berlini nemzetközi összejövetel sokkal több, mint az egykori Népszövetség, mert ez utóbbi csak mesterkélt összerakása volt a különböző életcélu államoknak, míg a berlini új szövetség az egységes világnézeti államoknak belső meggyőződésű összefogása egymással.

Ünnepélyes pillanat az új kancellári palotában

Berlinből jelentik: (NTI) Kedden délelben 12 óra 30 perckor az új kancellári palota nagyköveti termében folyt le az a világpolitikai jelentőségű államaktus, amelynek során Ribbentrop birodalmi külügyminiszter, a Führer és a birodalom kormányának nevében üdvözölte a komintern-ellenes egyezmény államainak, valamint azon államoknak képviselőit, akik az egyezményben résztvevő hatalmak meghívására, csatlakozásra megjelentek.

A szerződő felek képviselői aláírták a kominternellenes egyezmény érvényét öt évvel meghosszabbító jegyzőkönyvet, majd Bulgária, Dánia, Finnország, Románia, Horvátország és Szlovákia képviselői ünnepélyes formában bejelentették országuk csatlakozását ehhez az egyezményhez, amely a bolsevista világ ellenségé ellen irányul. A birodalmi külügyminiszter azután felolvasta Csumin-Yi dr kínai külügyminiszternek a birodalmi kormányhoz intézett táviratát, amely szerint a kínai nemzeti kormány ugyancsak csatlakozott a kominternellenes egyezményhez. Az ünnepélyes állami aktuson a komintern elleni egyezmény tagállamainak Berlinben tartózkodó államférfiai kívül a küldöttségek tagjai, az egyezmény tagállamainak diplomáciai testületei, valamint a kül- és belügyi sajtó képviselői vettek részt. (MTI)

London és Moszkva ellen irányuló összefogás

Rómából jelentik: (Stefani) A Corriere della Sera szerint a berlini értekezlet nemcsak a művelt világ érélyes védekezését akarja kifejezni a bolsevista veszedelemmel szemben, hanem harcot hirdet a másik félelmetes ellenség, Anglia és északamerikai rokona vezetése alatt álló demokráta-zsidó-szabadkőműves nagy bankárok ellen is. Az angol-szász-szovjet szövetségés ellentmondásként hat ugyan elméletben, azonban a gyakorlatban nagyon is okos, mert mindkét rendszer az anyagias életfelfogáson alapszik és meg akarja semmisíteni a magasabb életérdekeket és eszményeket. Ezt szögezi le London és Moszkva ellen egyaránt irányuló európai összefogás, amely a szárazföld új egységét akarja megteremteni. (MTI)

Zürichből jelentik: (B. T.) Londoni jelentés szerint angol politikai körökben nagy figyelmet keltett az a tény, hogy a német kormány magához ragadta a diplomáciai kezdeményezést.

Berlinből jelentik: (NTI): Serrano Suner spanyol külügyminiszter kedden délelőtt érkezett a kommunista-ellenes szerződés megkötésének évfor-

dulóján rendezett állami ünnepségekre. Az anhalti pályaudvaron Ribbentrop külügyminiszter és több né-

Egyre nagyobb erőket vetnek harcba Moszkva ellen a németek

Stockholmból jelentik. Hétfőn éjjel az angol hírszoigalmi iroda is elismerte, hogy Moszkva védőinek helyzete a legutóbbi 24 órában rosszabbodott. Északon Klin és délen Tula felől törnek előre a német csapatok. A szovjet rádió az elmúlt éjjel közölte a város főparancsnokságának jelentését, amely szerint a németek északnyugatról és délről egyre nagyobb erőket vetnek be a Moszkva elleni harcba.

SIVATAGI HÁBORU FOLYIK ÉSZAKAFRIKÁBAN

Berlinből jelentik: (B. T.) A cirenaikai csata pillanatnyi állásáról Berlinben nincsenek olyan jelentések amelyekből a harcok pontos földrajzi helyzetére lehetne következtetni. Megállá-

met vezető államférfi fogadta. (MTI)

Berlinből jelentik (NTI): A német lapok a lehető legnagyobb jelentőséget tulajdonítják annak a nemzetközi megnyilatkozásnak, amelyre Berlinben kedden és szerdán kerül sor. Az államférfiak ezzel kapcsolatos találkozására kiemeltednek azoknak az államközi látogatásoknak sorozatából, amely korunk diplomáciai stílusát jellemzi.

A Börsenzeitung megállapítja, hogy Berlinben az elsődleges erő arcvonal fog megnyilatkozni. Németország vezetésével új arcvonal alakult ki a jobb világ felépítésére. A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint a tengelyhatalmak az új Európát a közép- és kisnemzetekkel való szoros együttműködésben fogják kiépíteni, azokkal a nemzetekkel, amelyekkel sorsközösségben élnek. Ez a megnyilatkozás emellett az egység mellett tesztanuságot. (MTI.)

pitották azonban, hogy a heves angol támadások és a nem kevésbé heves német és olasz ellentámadások egymást követik. A harcokban mindkét részről nagy gépesített erők működnek. Berlinben utalnak arra, hogy tulajdonképpen sivatagi háború folyik és ez adja meg a harc jellegét. A jelentésekből arra lehet következtetni, hogy az angol támadás valamivel előbbrejutott, azonban a tengely ellentámadásai szintén tért nyertek. Katonai körök összefoglaló véleménye szerint az angolok egyáltalán nem tudták megvalósítani a támadáshoz fűzött reményeiket. Olasz helyen a helyzetet általában bizonyos bizakodással ítélik meg.

„E pillanatban minden magyar a miniszterelnök mögött áll“

Megemlékezés a képviselőházban a berlini történelmi aktusról. A miniszterelnöki tárca költségvetését tárgyalja a Ház

Budapestről jelentik: A képviselőház háromnapos szünet után kedden délelőtt folytatta a költségvetés tárgyalását a miniszterelnökségi tárca tárgyalásával. Tasnády-Nagy András elnök bejelentette, hogy a miniszterelnök helyetteseként a tárca tárgyalására Zsindely Ferenc államtitkár bízta meg.

Az első vezérszónok Jaross Andor volt. Beszéde elején megemlékezett a miniszterelnök berlini útjáról. Hangoztatta, hogy e pillanatban minden magyar mögötte áll.

A továbbiakban a sajtó ellenőrzésével kapcsolatos kifogásait hangoztatta majd a nemzetiségi kérdésre tért át. Pártjának felfogása a nemzetiségi kérdésben az, hogy minden erre vonatkozó intézkedés, akár belügyi, akár nemzetközi jellegű, kizárólag a magyar állam mindenkorinak kormányának hatáskörébe tartozik. A nemzetiségi politikában az alapelvek leszövezésén kívül tartózkodó álláspontot tart helyesnek. Pártjának az a meggyőződése, hogy a kisebbségeknek nemzeti, kulturális és gazdasági fejlődését biztosítani kell. A német-magyar kisebbségi egyezmény megtartása a becsület kérdése. Szlovák és román vonatkozásban a magyar nemzeti érdek erősebb kidomborítását véli szükségesnek. A költségvetést nem fogadja el.

Szedey János, a MÉP vezérszónoka a sajtókamara munkásságát méltatta. A kamara kiküszöbölte a magyar sajtóból a nem odavaló elemeket, amelyek a közfelfogás egységét nem is olyan régen megbontották, sőt sokszor egyenesen a magyarság létérdeke ellen cselekedtek. A sajtókamara és a nagyrészt megújult és feladata magaslatán álló újságírórend megérdemli, hogy működését törvények szabályozzák. A sajtókamara életrahívó rendeletét ugyanis hiányosnak tartja. A költségvetést elfogadja.

HATÁRAINKON TUL ÉLŐ VÉREINK FOKOZOTTABB VÉDELME T KÉRI AZ EGYIK SZÓNOK

Maróthy Károly a sajtó, a lapkiadás és a nyomdák teljes zsidótlanságát sürgette. A költségvetést nem fogadja el.

Dr Balogh Artur, az Erdélyi Párt vezérszónoka a nemzetiségi politikáról beszélt. Visszapillantást vetett a magyar állam történelmi nemzetiségi politikájára. Kijelentette, hogy a magyar nemzet helyes nemzetiségi politikát követett. Kifogásolja azonban azt, hogy jó nemzetiségi politikánkat nem propagáljuk kellőképp és így nem ellensúlyozzuk az egyes utódállamok hamis propagandáját. A világ szemé elé kell tárni az igazságot és azt hogy Magyarország a legősibb idők óta fogva mindig milyen volt a nemzetiségek jogi és tényleges helyzete. Megemlítette a német-magyar kisebbségi egyezményt, amely igen jelentékeny jogokat biztosít a magyarországi német népcsoport-hoz tartozó személyeknek. Hozzátette, hogy Magyarországon minden nemzetiségi gyermek a maga anyanyelvén nyer oktatást. A kormánynak a nem magyar nyelvű állampolgároknak nemzetiségi, főleg kulturális tekintetben felbecsülhető igényeit ki kell elégítenie addig a határig, amíg az állam egységével megegyezik. A magyar

állam senkit sem akar megfosztani nemzetiségétől ebben az országban a kisebbség nem jelent kisebb jogokat. A kisebbségi állampolgár nem másrendű állampolgár, hanem jogegyenlőséget élvez. Az, aki még sincs megelégedve a magyarországi viszonyokkal, nem azért, mert oka lenne rá, hanem mert nem akar megelégedni, az az or-

szág és a haza ellensége. Kiemelte ezután, hogy a helyes nemzetiségi politikához tartozik az is, hogyha a végrehajtó szervek nem politizálnak, hanem csak végrehajtanak, mert hiszen a nemzetiségi politikai csakis a kormány feladata. Végül a határon túl élő véreink fokozottabb védelmét kérte. A költségvetést elfogadja.

Amerikai csapatok indulnak Délamerikába

Newyorkból jelentik: (NTD) A newyorki esti lapok érdeklődésének közepontjában a Fehér Háznak az a közleménye áll, amely szerint az Egyesült Államok csapatai megszállják Holland Guayanát. Egész oldalas címekek közlik az erről szóló jelentéseket. A Newyork Post pedig még ezt is megtoldja.

mert ökölnyi betűkkel így ír:

Amerikai csapatok indulnak Délamerikába. A lap washingtoni saját tudósítója szerint, az Egyesült Államok lépésének célja nemcsak a guayana; bauxitbányák védelme, hanem az is, hogy Holland-Guayanat légi- és hadikikötővé akarják kiépíteni. (MTI)

Több évi hallgatás után nyilvánosság elé lép a Gutenberg Dalkör

Bemutatózó hányversenyt rendeznek a nyomdászok a Vörös Kereszt javára

(Nagyvárad) Huszonkét esztendővel ezelőtt, a magyar megszállás szomorú emlékeztető idejében a megszálló hatalom minden igyekezkéze meddő kísérlet maradt, hogy eltorzítsa az Erdélyben élő magyarság szavát. De nem múlt el a magyar dal, mert az erdélyi vörösök és falvak kétségheveszt elniakarással megtalálták azt az utat, amelyen tovább ápolhatták a magyar kultúrát, ezt a kincsét, melyet toronymagasságba emelt az idegen uralom népének kulturája felett Erdély magyar népe.

Zengeti tehát a dal és ennek szárnyán üzentek egymásnak az elnyomott lelkek. A dal volt az egyetlen hang, amelyben fenn hirdethették a magyar dalosok a rejtett, örök gondolatot, a magyar igazság dőltét s annak oly nehezen várt beteljesedését. A magyar dal szárnyán harangozt Erdély bérci felett az erős akarat élünk, vagyunk és leszünk!

Különösen kivette részét ebből a mozgalomból a magyar iparos társadalom. Így Nagyváradon a nyomdai munkásság, amikor a megszállás évében újra megalapították a Gutenberg Dalkört. Ez a daltestület volt az, amely mindenkor kimagaslott az egyszerű keretből nemcsak azért, mert kiváló hanganyagával elismert sikereket aratott, hanem azért is, mert megszállhatatlan esetben nyújtott segítségkezet a magára maradt magyar-

ság jólékony megmozdulásaiban.

Ez a feltűnő tevékenység végül is szomorú akkorddal végződött s a minduntalan kihangsúlyozott haza fias érzélem azt eredményezte, hogy a megszálló hatalom 1938 végén elnémította a dalos magyar ajkakat!

Három éve hangzott el a szigorú parancs. Még a füleken cseng az utolsó akkord halk melódiája, amikor a feltámadás hajnala meghozta a vártnépet és újra éledhetnek ajultságukból a felszabadult hangok.

Az újjáéledés pillanatában nem hallhatunk el anélkül, hogy a mindig szerény és sohasem hívalkódó Gutenberg Dalkör előtt, — melynek tagjai sorában más ipari munkások és kisiparosok is helyet foglalnak, — meg ne hajtsuk az elismerés zászlóját, amelynek fényét nem tudta elhomályosítani a feledés árnya s amely hárs éven át elsőik között foglalta el helyét a bécsült kulturális egyesületek között.

Most, amikor a Gutenberg Dalkör dalosai ismét felemelték a lehanyatlott dalosbogat, hogy december hó 13-án, hűen az eddigi hagyományokhoz, most már a Magyar Vöröskereszt javára rendezzék meg daltestélyüket megilletőve, háldval és szeretettel köszöntjük, kívánva további sikereket, amelyet anyira kiérdemelték a küzdelmes két évtized után.

Papp György.

A nagyváradai ügyészség fogházába kísérték a gyilkos szalontai cigányokat

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk más helyén közöltük szalontai tudósítás alapján, hogy elfogták a szalontai rablógyilkosság második tettesét. Novák Ferencet s a rendőrség nyomában van a borzalmas bűncselekmény harmadik tettestársának is. A szalontai

rendőrség ma délben átkísérte a nagyváradai ügyészségre a már letartóztatott két rablógyilkos cigányt. Novák Józsefet és bátyját, Novák Ferencet.

Kistermetű, vézna, feketeképu, 30 év körüli cigányok a rablógyilkosok Hajuk bozontos ruhájuk rongyos s

egész megjelenésük a legelvetemültebb bűnözők típusát mutatja. Az ügyészség még nem hallgatta ki őket, de a rendőrségen már beismerték tetűket.

Velük együtt Nagyváradra kísérték a szalontai rendőrség Lakatos Piroskát, Novák Ferenc vadházastársát is. Mint a rendőrségi jelentésből kitűnik, az ő vallomása vezetett először a tettesek nyomára. Lakatos Piroska ugyanis előadta, hogy a gyilkosság napján Novák József segítségül hívta fivérét, Ferencet, hogy együtt törjék be valahová s egy idő múlva mind a ketten visszatértek Novák Ferenc kunyhójába, ahol szétosztották a rabolt pénzt és értéktárgyakat. Vallomása további részében elmondta Lakatos Piroska hogy vadházastársa Novák Ferenc ráparancsolt, segítsen neki elrejtetni a bűnjeleket, amit ő meg is tett.

A szalontai rendőrség áthozta az ügyészségre a bűnjeleket is, köztük a két fejszét, amelyekkel a gyilkosok Kiss P. Józsefnét, a szalontai kereskedő feleségét agyonütötték.

Üzentek a honvédeknek a füsttelen napi gyűjtés alkalmával

Imádkozó télekkel hős honvédeinknek.

Drága honvédeink, kérjétek a jó Istent és Ő megsegít.

Gondos összeállítású csomag, doboz cukor, költöző pólya, újság, ceruza, könyv, ceruza, gomb, gyufa, dohány képeslapok, E felírással:

Drága jó magyar honvédek!

Sokat gondolunk Rátok és imádkozunk Értetek, hogy a jó Isten házasítsen Benneteket szeretteitek közé, jó Anyátok, jó Apátok, Testvéreitekhez, családotoi hoz. En magyar leány — szívemből kívánok mihamarábbti felépülést.

Nagyon sok szerencsét, egészséget, bizzunk a jó Istenben és a magyar igazságban. Szeretettel kérem a jó Istent, hogy győzedelmesen kerüljelek Hazát!

Drága Magyar Testvérem! Imádságos szívvvel gondol rád és kéri az Egek Urát, hogy tartsa meg drága életedet és egészségedet.

Egy pár 46-os lábra való harisnya, kizárólag csillag nélküli egyén részére.

„Harisnya szakadjon, Gazdája maradjon.“

Üzenet az olvasónak. Ezen könyv olvasójának kívánom a legjobbakat és a mielőbbi szerencsés hazatérést. Aki szereti a vidám tárgyú könyveket, az olvassa el türelmesen és írja meg nekem tábori lapon, hogyan tetszett? Szórakoztatás kedvéért én is szívesen válaszolok.

Becsülettel! (Ezt bizonyára a Nemzeti Munkaközpont valamelyik tagja küldte.)

Üdvözlet Nagyváradról. „Fényesebb a láncnál a kard!“ E doboz küldője világháborús 4-es honvédhuszártizedes, kívánok harci sikert és boldog karácsonyi ünnepeket. Eljen a Magyar Honvédség!

A jó Isten őrizzen meg kedves barát és hozzon haza minél előbb.

Kilenc külügyminiszter érkezett Berlinbe a kominternellenes egyezmény kibővítése alkalmából

Berlinből jelentik: (NTI.) Illetékes német helyről közlik, hogy a keddi állami aktus, amelyen kibővítik a kommunistaellenes szerződést, berlini politikai körökben rendkívül nagy örömmel üdvözik, mert ezzel a ténynyel megpecsételtnek látják azt a védelmi szövetséget, amely a világnak a bolsevizmusban megnyilatkozó romboló hatalma ellen létrejött. Ezzel megteremtették az európai új elrendezésnek és a világ újarendezésének alapfeltételeit. Félreértések elkerülése végett rámutatnak arra a tényre, hogy a kommunistaellenes szerződés meghosszabbítása által, nem válik tárgyalanná a háromhatalmi szerződés. A két szerződés eszmei kapcsolata a napnál világosabb. Az anti-komintern szerződést, amelyet eddig Németország, Olaszország, Japán, Spanyolország, Magyarország és Mandzsukuo írt alá, a keddi napon kibővül, amennyiben csatlakozni fog Finnország, Dánia, Bulgária, Románia, Szlovákia, Horvátország és a nankingi kormány is. (MTI.)

Berlinből jelentik: (MTI.) Az anti-bolsevista hatalmak ünnepélyes berlini értekezletével kapcsolatban német illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy az antikomintern egyezmény defenzív jellege mellett, nagy szerepet játszik az új Európa felépítésében. A kilenc külügyminiszter jelenléte annak bizonyítéka, hogy milyen hatalmas szövetség áll szemben az egész világot fenyegető bolsevizmussal. — Ma ünnepélyes keretek között sor kerül az egyezmény öt évre való meghosszabbítására. A keddi ünnepélyes ülésen a nankingi kínai kormány képviselője is részt vesz. Franciaország nem vesz részt az ünnepélyes aktuson. Németország és Franciaország viszonya nem hasonlítható össze a Németország és más államok között fennálló helyzettel.

EGYMASUTAN ÉRKEZNEK A KÜLÜGYMINISZTEREK

Helsinkiből jelentik: (NTI.) A finn állami hírszolgálati iroda jelenti: A finn kormány Finnországnak a bolsevizmussal szemben következetesen elfoglalt álláspontja értelmében elhatározta Finnország csatlakozását a kominternellenes egyezményhez, amelynek célja a kommunista internacionálé pusztító tevékenységének elhárítása. **Vitting** külügyminiszter

felhatalmazást kapott arra, hogy Finnország nevében aláírja az egyezményt. A miniszter ecébből Berlinbe utazott. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) **Vitting** finn külügyminiszter hétfőn délután fél öt órakor Helsinkiből repülőgépen megérkezett a tempelhofi repülőtérre. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) **Filov** bolgár külügyminiszter és **Tuka** dr. szlovák külügyminiszter hétfőn Berlinbe érkeztek, hogy résztvegyenek az állami aktuson. (MTI.)

Szófiából jelentik: (Stefani.) Bulgáriának a kominternellenes egyezményhez való csatlakozásáról szófiái politikai körökben hangsúlyozzák, hogy Bulgária régóta a tengely olda-

Számottevő veszteséget szenvedtek az angolok a német páncélos erők ellen vívott harcban

A negyedik páncélos dandár parancsnoka fogságba esett. Támadások és ellentámadások szünet nélkül váltakoznak a marmaricai hadszíntéren

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 540-ik közleménye: Vasárnap Marmaricában a küzdelem szakadatlanul folyt reggeltől estig. A gyalogság és a tüzérség szoros együttműködésével a német osztagok visszaverték Tobruk védőinek újabb kitéréseit. Az ellenség súlyos veszteséget szenvedett. Ötven harci-kocsit és egyéb páncélos járművet semmisített meg. Tobruk erődjéről délre az olasz és német páncélos egységek jelentős ellenséges erőket szorítottak szét. **Sollumtól nyugatra 22-én és 23-án német páncélos erők ellen folyó harcokban az angolok számottevő veszteséget szenvedtek. A negyedik páncélos dandár parancsnokát, Ster-**

ling tábornokot foglyul ejtették. Sollum arcvonalán szüntelenül váltakoznak a támadások és ellentámadások. Szívesen védekező csapataink megsemmisítettek és harc képtelené tettek ellenséges páncélos járműveket. Légvédelmünk két ellenséges gépet lelőtt. A német vadászok tíz, az olasz vadászok tizennégy gépet lőttek le. Sollumtól nyugatra elfogtunk egy angol motoros hajót legénységével együtt. Keletafrikában Gondar arcvonalán előretolt osztagaink helyi jellegű tevékenységet fejtettek ki. Marsa Matruhól nyugatra torpedóvető repülőgépeink eltaláltak egy ellenséges gőzöst. Egy ellenséges gépet lelőttünk. (MTI.)

sítette, amikor egy újságíró kérdésére kijelentette, hogy a tárgyalások még mindig általános jellegűek. Eddig semmiféle kísérlet sem történt arra, hogy elhatározásra jussanak. Ami azt a saigoni hírt illeti, hogy az amerikai konzulátusra bombát dobtak, a külügyminiszter azt mondta, hogy egyáltalán nem tehet nyilatkozatot még, mivel nincsenek hírtokában a merényletrel kapcsolatos jelentések. Az egyik újságíró megkérdezte a külügyminisztert, kapott-e újabb jelentést a franciaországi helyzetről. **Hull** azt felelte, hogy nem kapott semmi olyan jelentést, amely bármiféle nyilatkozatot lehetővé tenné. (MTI.)

Kevésbé bizakodók már az angol jelentések

Rómából jelentik: (MTI.) Az olasz lapok nagy figyelmét teljesen leköti a Marmarica sivatagban folyó elkésredett küzdelem. Az esti lapok hatalmas címe alatt közlik az olasz főhadiszállás legfrissebb jelentéseit. Olasz illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy az angol hadijelentések már kevésbé bizakodók. Az angolok egyébként azt állítják, hogy Bardiát a brit csapatok elfoglalták. Hivatalos olasz helyen ezt a leghatározottabban cáfolják.

Berlinből jelentik: (NTI.) Nagyobb harcirepülőgépkötelékek Rosztovtól északra támadtak szovjet csapatokat. 24-én egész nap egymást követő hullámokban támadtak tüzérségi állásokat, gyalogos és páncélos menetoszlo-

pokat. Estig öt páncélost és nagymennyiségű páncélos járművet semmisített meg. Moszkva környékén 15 vonatot megrongáltunk. Két fontos vasutvonalat több helyen megszakítottunk. Az északi szakaszon harcigépeink Leningrád hadifontosságú céljai ellen intéztek támadást. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A La Manche-csatorna francia partján két angol gép támadást intézett egy halászfalu ellen. A támadás következtében több asszony, gyermek és férfi életét veszítette. Légiharcban a két angol gépet lelőtték. Az egyik angol gép pilótája ejtőernyővel kiugrott. Amikor a falun keresztül vezeték, a lakosság meg akarta lincselni. (MTI.)

Még mindig holtponton vannak a japán-amerikai tárgyalások

Washingtonból jelentik: (OFI.) Washingtonban az az általános benyomás, hogy a tárgyalások Amerika

és Japán között még mindig holtponton vannak. Ezt a benyomást hétfőn a sajtóértekezleten közvetve megerő-

Berlinbe utaztak. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A kominternellenes szerződés megkötésének ötödik évfordulója alkalmából a dán külügyminiszter Berlinbe érkezett. (MTI.)

Bukarestből jelentik: (OFI.) Antonescu román miniszterelnök és külügyminiszter Berlinbe utazott. (MTI.)

A nyirepoházai fogadtatáson Kormányzó Urunk

által kitüntetett

honvédeinkről

készült fényképek kaphatók

Major Vilma

fényképészeti szaküzletében
Nagy Sándor utca 1.

Keresztes-Fischer Ferenc helyettesíti a távollévő miniszterelnököt és külügyminisztert

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Magyarország főméltósága Kormányzója Budapesten 1941. november 23-án kelt legfelsőbb elhatározásával **Bárdossy** László m. kir. titkos tanácsos a külügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök külföldi tartózkodásának idejére a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával és a külügyminisztérium ideiglenes vezetésével vitéz **Keresztes-Fischer** Ferenc m. kir. belügyminisztert megbízta.

A TÖRÖK HAJÓK NEM KÖZLEKEDHETNEK ISTANBUL ES A BOLGAR KIKÖTŐK KÖZÖTT

Istanbulból jelentik: (NTI.) A török kormány azonnali hatállyal valamennyi török hajónak megtiltotta az Istanbul és a bolgár kikötők közötti hajózást. (MTI.)

Világegyház és nemzeti egyházak

Irta: Polyák István

Sokszor állították már szembe egymással ezt a két fogalmat. Sokszor használták ki a világegyház ellen a kozmopolitizmus, a nemzetköziség vádját azok, akik mindent, még Istent és az erkölcsöt is a nemzet, jobban mondva az állam szolgálatába szerették volna állítani. Pedig a világegyház nem nemzetközi, hanem nemzetekfölötti intézmény, olyan, mint megalkotója, fenntartója, az Isten és mint törvénye, a hit és az erkölcs.

A nemzeti egyházakra való törekvés nagyon régi. Akkor kezdődött, amikor megalakult a világegyház. Az államok vezetői azonnal felismerék a benne rejlő nagy erőket és lehetőségeket. Ugyanakkor azt is meglátták, hogy mit jelent pillanatnyi érdekekkel és számításokkal szemben a világegyház függetlensége, erkölcsi törvényeinek megengedhetetlen, másvilágba gyökerező ereje. Ha összeütközés és harc volt, mindig ezért történt. Az egyház egész szellemi jegyvetőjét az állam rendelkezésére bocsátotta, amíg célkitűzései elérték hűbéli és erkölcsi elvének keretében. Amikor az állam ezekkel az elvékkel szembe került, az egyház azonban küldetésében tudatában kötelességyszerűen rámutatott a hibákra, a tilkapadosokra, az önkényeskedésre, az erkölcselenségre. Az egész történelem bizonyítja ezt.

Az egyház az üdvösség munkálására alapított intézmény. Minden jámborok és kegyeskedés nélkül számolnunk kell ezzel a valósággal. Még annak is el kell fogadnia, aki irrtózik másvilágiságról hallani. Mert ez történelmi tény is.

Küldetése van egyháznak az egyes emberek számára, hogy átvezesse őket a mulandóságból az örökérvényességbe. De küldetése van a közösségekhez is, főképpen az államhoz. Az állam számára az egyház biztosítja a szilárd erkölcsiséget, az egyenes utat, melyen haladva a történelem minden viharában megmarad az igazság biztos alapján. Gyakorlatilag ez úgy valósul meg, hogy az állam sorsát olyanok igazgatják, akik maguk is szilárdan állanak az örök igazság, a változhatatlan isteni erkölcs alapján.

Miért kell most ezzel a kérdéssel foglalkozni? Nem felesleges, sőt talán oktan is nyugodalomba helyezett viták fonalát felvenni? Nem, nem felesleges és nem oktan. Mert ha a vita kifejezetten nem is folyik, ha érvek és ellenérvek nem is küzdenek egymással, az események mostanában sajnálatos módon, szomorú kisiklásokban szolgáltatnak bizonyítékokat a világegyház igazsága számára.

A bolsevizmus elleni nagy küzde-

lemről van szó. Arról a nagy küzdelemről, amely a felszínen nemzetek, államok, szövetségek harcának látszik, lényegében pedig a szellem és az anyag gigantikus küzdelme, amely évszázadokra meghatározza majd a világ népeinek sorsát.

Az egymással szembenálló telek vezérlő jelszavakat írtak zászlajukra. A bolsevista Szovjetunióval hamar végezhetünk. Ez a szörnyszülött államalakulat új világot, új embert, új közösséget akar teremteni Isten, hit, erkölcs, keresztény értelemben vett emberiség nélkül. Nem hivatkozhat, de nem is akar hivatkozni a kereszténység szótárából kölcsönvett jelszavakra. Stalinnek csak „a hékét, nyugalmat, jólétet és haladást” siratják a „gaz nációk durva és ok nélküli” támadásával szemben.

Sokkal érdekesebb azonban az angolok és az észak-amerikaiak helyzete ezen a téren. Anglia meglévő az Egyesült Államok pedig kialakulófélben lévő világbirodalmát védi a nincstelen népek koncentrikus támadásával szemben. Ezeknek a céloknak a hangsúlyozása propaganda szempontjából természetesen lehetetlen. Nem azért, mintha titkot árulnánk el vele. Ezt ma eltitkolni, félremonyarázni már nem lehet. De nem is akarják. A ma propagandája nem felvilágosításra, meggyőzésre törekszik, hanem hipnotizálásra, szuggerralásra, a cselekvésre ható képek és formulák telekberögzítésére. Ma már közismert világtámi igazság, hogy a cselekvéseket, gondolkodást, ítéletet nemcsak az öntudatos eszmélés, hanem a tudatalatti képek és képletek is irányítják.

Erre kell a jelszó. Ezért halljuk szüntelenül angol részről a hitlerizmus imperiálizmusát emlegetni. Ezért eregetik világra rádió útján a legképletebb hazugságokat, a legvalószínűbb ostobaságokat. Mi csak ne vetünk rajta és fölényes közlekvénnyel továbbmegyünk, de a tudat alatt minden képleten hazugságnak, minden ostobaságnak ottmaradt a fulánkja, amely akkor hat majd amikor nem is gondolunk erre.

Azért térünk ki ezekre bővebben, hogy teljes megvilágításban láthassuk azt a szerepet, amelyet az angolok nemzeti egyháza vállalt, jobban mondva vállaltatott a ma gigantikus küzdelmében. Ez a szerep csak még lényesebben fog kibontakozni előttünk, ha összehasonlítjuk a világegyház bármelyik államban élő képviselőinek magatartásával és szerepével.

Az angol világbirodalom sorsának intézői a nemzeti anglikán egyháznak is szerepet juttattak a háborús propagandában. Nehéz, hálátlan szerep, de nem térhetek ki előle, mert szolgálatiok kell az államot, szolgáltniok kell annak érdekeit, célkitűzéseit, még akkor is, ha azok az igazsággal és az erkölccsel ellenkeznek. Imádkozni kell a szervezett, intézményes hitelenség és istentelenség győzelméért.

Ki kell jelenteni nyilvánosan, hogy a bolsevizmus az emberiség javáért és igazáért harcol. Ki kell mondani ország-világ előtt, szemrebbenés nélkül azt a nyilvánvaló hazugságot, hogy a Szovjetunióban nem üdvözik Krisztust és követőit. Meg kell mindezt tenni, mert az állam, a nemzeti egy-

ház ura és parancsolója így írja elő. Lehet, hogy ugyanakkor a világegyház képviselőinek is előírták ugyan ezt a szerepet. Csak hogy ezek részéről egy szó sem hangzott el Stalin, a bolsevizmus, a szovjet szövetség mellett. Nem is kengozhatólt volna el ilyen istenkáromlás még akkor sem, ha új Morus Tamásokat termel ki az angol történelem. Mert a világegyház gyökerei a természetfölötti világba nyúlna át, igazságai és törvényei a világ esetlegessége, a történelem örvénylése, az érdekek chaotikus kavargása fölött világítanak, irányítanak, harnak és ítélnak. A világegyházra isteni alapítója vigyáz és képviselői csak addig azok, amíg őt képviselik. Stalin és Krisztust egyszerre csak eltorzított kereszténység képviselői hordozhatják ajkaikon.

Ezzel szemben minden üsztelet megérdemel az a német álláspont, amely az egyház képviselőit megkíméli a propagandába való felhasználástól. Ez egyébként sem lenne lehetséges, legalább is olyan formában, nem, mint Angliában. Németországban nincs nemzeti egyház. A protestáns közösségek önálló, önkormányzatu alakulatok ugyan, de egyik sem nemzeti egyház. A világegyház képviselői pedig — a katolikus egyházé — az egyházukat ért sérelmek miatt olyan tragikus helyzetbe kerültek, amelynek ellentérei a jelen

Télen drága kincs a jó cserép-kályha, van még ott, hol? Ifj. Lukácsnál, Török Ignác-u. 70.

pillanatban, a németiség nemzeti erőinek teljes és egyetemleges összefogása és felhasználása idején csak a természetfölötti, minden földi érdek és érték fölötti világban oldódnak fel. Mert a német püspöki kar és papság hazafiságában senki sem keletkezik. Meg is tesznek mindent, amit meg kell tenniük. A német papok például adó hűségességgel és önfeláldozással vesznek részt a harcterek küzdelmében. Viselkedésük azonban még az ellenfél számára is üsztelet, tekintélyt parancsoló. A propagandában alacsony szenvedélyektől fűtött vásári zűrzavarodig sohasem ereszkedtek le, mint az anglikán érsekek, püspökök és papok. Ha katolikus egyházi részről tiltakoztak is a szovjettel való lelkiismeretlen cimborálás ellen, ezt inkább más államokban — éppen Angliában és az Egyesült Államokban — tették meg. Tehát ott, ahol az pillanatnyilag az államrészonnal éles ellentétben áll.

Egy kincseket, az öröklet törvényeit és útját őrizni és biztosítani a földi érdekek sokszor értelmetlen kavargásában: ez a világegyház igazsága a nemzeti egyházakkal szemben.

A konverziós tartozások sorsa

Irta: Dr Krüger Jenő

(Vasárnapi közleményünk befejezése)

II.

A román konverziós törvény szerint a hitelező csak az egyes elmulasztott részletek behajtása iránt indíthatott eljárást, az egész követelést csak akkor hajthatta be, ha valaki két részlettel elmaradt. A 6760—1941. M. E. sz. rendelet megengedte, hogy az összes eddig elmaradt részleteket s az eddig megállapított költségeket is, az adós hat fél-évre elosztva fizesse meg a folyó törlesztési részletekkel együtt. Az első hatodrészt most, november 15-én volt esedékes. Aki ezt a törlesztést elmulasztotta, az már elvesztette a rendelet nyújtotta kedvezményt, annak már az egész hátralékot és a perköltségeket ki kell fizetnie, mert különben a behajtást megakadályozni nem lehet.

Aránylag kevesen használták ki ezt a rendkívüli és csakis a rossz gazdasági helyzettel indokolható kedvezményt, pedig még arra is volt mód, hogy nemcsak a bíróság lefoglalt ingóságok felszabaduljanak a foglalás alól, hanem a már emg tartott ingatlanárveréseket is hatálytalanítani lehetett. Most már nem segít más, mint a teljes hátralék kifizetése, — vagy a hitelező jóakarata.

A hitelezőkre hátrányos és teljesen indokolatlan intézkedése volt a román törvénynek, hogy az adós nem volt köteles a hitelező kezébe fizetni a részleteket, hanem jogában állott azokat bírói letétbe helyezni s ezzel úgy a hitelezőknek, mint a hatóságoknak felesleges munkát és utánjárást okozott. Ez a rendelet megszüntette, ezután a fizetést a hitelezőnél kell teljesíteni s csak akkor lehet bírói letétbe fizetni, ha a hitelező visszautasítja a fizetés átvételét.

Legfontosabb intézkedése a rendeletnek az, hogy felszabadítja a konverziós adósok ingatlanait az eddigi elidegeni-

tési és terhelési tilalom alól s egyben jelzálogjoggal biztosítja a konverziós adósok követeléseit. A román törvény szerint a hitelezők a husz holdon felüli birtokosok, valamint a városi háztulajdonosok elleni követeléseiket a telekkönyvvel bejelentették mire a telekkönyvi hatóság feljegyezte a telekkönyvben, hogy a tulajdonos konverziót kért. A husz holdon aluli birtokosok ellen a bejelentés a községi előljárásnál történt, ahol a jegyző az adósokról és bejelentett tartozásairól külön jegyzéket vezetett. Mindaddig, míg a telekkönyvi feljegyzés, az ugynevezett menció, nem töröltetett, addig az ingatlant sem eladni, sem arra kölcsönt felvenni nem lehetett; a husz holdnál kisebb birtokoknál pedig az eladáshoz vagy megterheléshez egy jegyzői bizonyítvány volt szükséges arról, hogy a tulajdonos nem szerepel a konverziós adósok névjegyzékében. A menciónak, illetve a konverziós adósok jegyzékéből való törlés igazolásának a feltétele az volt, hogy az adós az összes konverziós tartozásait kifizesse és a bíróság által kifizetett és kellően meghirdetett tárgyaláson egy hitelező se ellenézte a törlést.

Most mindn zálogjoggal nem biztosított hitelezőnek jogában áll egyszerű, bányegelen beadvánnyal kérnie követelésének az adós ingatlanaira való bekebelezését, a követelés tíz százalékanak megfelelő költségbiztosítéki összeggel együtt. A kérvényben meg kell említeni a menció feljegyzési számát, ha pdig nem volt feljegyezve, akkor egy bizonyítvány kell az illető községi előljárástól arról, hogy a követés a községi jegyzékben nyilván volt tartva. Ezt a kérvény legkésőbb december 18-án be kell adni, mert ekkor megszűnik az ingatlanokra vonatkozó minden konverziós korlátozás és a bejegyzett menciókat is hivatalból kifizetik.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvarad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

A kérvényhez csatolni lehet az adós félymentes bekelezési engedélyét is, mely esetben a bíróság azonnal elrendeli a bekelezést. Ha ilyen engedély nincs csatolva, akkor a kérvény annyi példányban adandó be a melléletek másolataival együtt, hogy minden adósnak egy példány legyen kézbesíthető. Ezeket a bíróság azzal a felhívással kézbesíti, hogy az adós harminc nap alatt kifogásokat jelenthet be. Erre tárgyalást tűz ki a bíróság és ha a kifogást elutasítja, vagy ha kifogás nem adatott be, akkor a bekelezést elrendeli. A jogorvoslatról a rendelet nem beszél, de mert telekkönyvi eljárásról van szó, nyilvánvalóan felfeladatásnak van helye.

Nagyon fontos intézkedése a rendelkezésnek, hogy ez az eljárás csak a telekkönyvi biztosításra vonatkozik és nem zárja ki, hogy a felek rendezés során bizonyíthatassák, hogy a követelés nagyobb vagy kisebb összegben áll fenn, vagy hogy egyáltalában nem áll fenn. Ha valaki elmulasztja a kérvénynek december 18-ig való beadását, csak a kedvezményes bekelezés lehetőségét veszti el, a követelést a törvény rendes útján és a konverziós törvény keretei között később is érvényesítheti, mert a rendelet sem a konverziós követeléseket, sem magát a konverziós törvényt nem törli el.

Az így benyújtott kérvények bekelezésénél a bíróság hivatkozik a rendeletre s ennek az a hatálya, hogy az összes így bekelezett zálogjogok egyenlő rangsorból kapnak, tehát egyszerűen és aránylagosan nyerne kielégítést, továbbá ezek rangsorban megelőzik a menció feljegyzése, illetve a konverziós törvény életbelépte (1934. apr. 7.) utáni bekelezéseket és egyéb terheket. Egyes hitelezők (különösen egyes nagyobb bankok, Nagyváradon az Erdélyi Bank és az Unirea) a törvény egy intézkedése alapján nem fogadták el adósaik konverzióját, hanem ragaszkodtak a teljes kiegyenlítéshez, megelégedvén ennek fejében tíz éven át törlesztés nélkül fizetendő egy százalékos kamattal. Ezek is beadhatják a bekelezési kérvényt, de az előbb említett előnyös rangsorból csak olyan összeg erejéig nyerik el, mintha a konverziót elfogadták volna.

A rendelet nagy munkát ró úgy a magánfelekre, mint a bíróságokra, de erre szükség van, mert csak így szabadulhatunk meg attól a gazdasági életet megbénító megkötöttségtől, amelyet a konverzió okozott. Néhány kérdés így is megoldatlan maradt. Például egyes községekben az eltávozott jegyzők a konverziós jegyzéket magukkal vitték vagy megsemmisítették. Mi pótolja ilyen esetben a községi bizonyítványt? Ha az illető község járásbírója magyar területre esik, akkor a konverziós bejelentést a járásbíró saját iktatójából megállapíthatja, de erre vonatkozólag a rendelet intézkedést nem tartalmaz.

A rendelet általában helyes elvek alapján és szerencsés kézzel oldja meg a konverzió tengeri kigyóvá nőtt problémáját. Maguk a konverziós követelések pedig a pénz örök sorsát követve, tovább morzsolódnak. A városi követelések két és fél év alatt visszafolytak, de a földbirtokra adott kölcsönök eredeti összege után még kilenc és fél évig kapja a hitelező az értékben is nagyon lecsökkent négy százalékot, ezután pedig elfogy a tőke is, a kamat is.

A TEBE mozgalmat indított az iránt, hogy a hitelezők részére december hó 18-án lejárató bejelentési határidő hat hónappal meghosszabbíttassék. Néze-

tünk szerint erre nincs szükség, mert sok adosa csak a bankoknak van, azok pedig elegendő munkaerővel is rendelkeznek a bejelentések elkészítésére, csupán arra kell lehetőséget nyújtani, hogy a községektől kellő időben be nem szerethető bizonyítványok utólag is beadhatók legyenek. Méltánytalabb az, hogy az adós, aki november

15-ig a mostani felemelt részletet nem tudta törleszteni, újból ki van téve a korlátlan behajtásnak. A mai háborús viszonyokra és a rossz termésre tekintettel ezt a fizetési határidőt kellene legább hat hónappal elhalasztani. A hitelezőnél ez alig számítana valamit, de az adósnak az egzisztenciája függhet ettől.

Baross Szövetség

A magyar faj megállja helyét minden más népfajjal szemben

— Iljuságunk ne huzódozzon az ipari és kereskedői pályától —

A magyar ipar és kereskedelem problémáinak megoldására irányuló törekvések sohasem voltak annyira időszerűek, mint napjainkban. A keresztény magyar jövőért folyó mostani heroikus küzdelmünknek tudvalevően az a feladata, hogy a mostani keresztény iparos és kereskedő társadalom helyébe szakképzett, művelt és mindenekfelett lelke mélyéig keresztény, minden vasárnap megtartott neveljen.

Ha valaki nem tudná, vegye tudomásul, hogy a Baross Szövetség ezeknek a szent céloknak eszközeként jelöljük meg azokat az előadó délutánokat is, amelyeket a Baross Szövetség Értelmiségi Szakosztálya hetenként, minden vasárnap megtart.

Az elmúlt vasárnap volt immár a harmadik ilyen előadás: az előadó tisztelt Hasznos Imre kereskedelmi iskolai igazgatótól töltötte be Tanulmányos előadásul „a magyar ipar és kereskedelem mai helyzetének és szükségességének” tárgyalását választotta. A kérdést a szaktudós és gyakorlati ember biztonságával tárgyalta és megrázó erővel, itt-ott kemény hangot megütve állította hallgatóságára elé. A kitűnő régi szabadelvű politikai irányú társadalmi rétegnek adott szabad fejlődési lehetőséget a keresztény magyar társadalom rovására, amely réteg amellelt, hogy teljes mértékben kihasználta a gazdasági lehetőségeket, egyben el is tudta hiteitni a magyar társadalom széles rétegével, hogy a magyar „úrnak” született, tehát ne dolgozzon, ne menjen be a pultrá mögé, mert az neki való foglalkozás. Pedig a legszemészettől hazugság az, hogy a keresztény magyar ember nem való kereskedőnek.

Azért volt tehát szükség legelső sorban a Baross Szövetség életre hívására, hogy a magyarságot ebből a tévedésből felrzza.

A Baross Szövetség fáradhatatlanul munkálkodik is ezen a téren. Tanuljunk meg, hogy a magyar a maga tehetségénél fogva olyan faj, amely a világ bármely más nemzetével felveheti a versenyt. A magyar katona bátran odaállítható a világ legnagyobb katonája, a német mellé. Ott is megállja a helyét. Ha pedig ez a sok jó tulajdonság meg van bennünk, akkor csak rajtuk múlik, hogy a gazdasági életben valóban el tudjuk érni azt a szerepet, amely bennünket a legtermészetesebb oknál fogva megillet.

Rövid visszapijlantást vetett az ipar fejlődésére a céh rendszertől napjainkig; majd így folytatta: nagy baj, hogy mai kereskedőink és iparosaink a saját foglalkozásukat még mindig nem tartják uri foglalkozásnak. Minden foglalkozás, ha bivatással magasodik, azonnal megemésedik, termékenyvé, élménnyé válik.

Majd rátért az ipari és kereskedelmi szakoktatás jelenlegi állásának ismertetésére: figyelmezteti az iparosokat és kereskedőket, hogy tanulmányokat ne vonják el az iparskolától, mert az iskola a legfontosabb iparfejlesztési eszköz. Ha a tanulót elvonják a tanulástól, a jövő nemzedéknek ártnak vele.

Ma már törvény, az 1938. XIII. t.c. szabályozza az ipari középiskola kérdését. Az ipari középiskolák többet nyújtanak bármely középiskolánál, mert az elméleti felkészültség mellett valóban felkészült, művelt iparosokat, munkavezetőket, gyárvezetőket bocsát ki az életbe. Érettségét is tehet az ipari középiskolát végzett tanuló, tehát megszerezheti a kar-paszomány viselési jogot.

Az előadást az egybegyűlt hallgatóság lelkes tapsal jutalmazta meg.

—yr—

A másikat a Fővárosi Baross Női Tábor országos elnöknője küldötte és így hangzik:

A Baross Szövetség T. Elnökségének Nagyvárad. Mélyen tisztelt Elnökség! Még mindig lelve a nagyváradai nagyszerű élmények emlékeivel, első dolgom, hogy hálásan megköszönjem nagyszerű városunknak lelkesedését, megértését és asszonyainknak acélos tenni-akarását.

Járom az országot, de azt hiszem, minden városunk közül Nagyvárad vezet. Kérem, hogy a gyönyörűen megkezdett munkát folytassák tovább és kérem, hogy a Baross-férfiaknak és Baross-asszonyoknak tolmácsolják az én legmelegebb nagybecsülésem üdvözlémet.

A viszonylításig kézzel hívük: dr. Spurné, Bárdos Feltoronyi Magda, a Baross Női Tábor országos elnöke.

Azt hisszük, hogy ehhez a két elismerő levélhez nem kell külön kommentárt fűzni. Mindkettő igazolja a helybeli Baross Szövetség fáradhatatlan munkáját.

Megalakult a Baross Szövetség nagyszalon-tai tagozata

Nagyszalon-tairól jelentik: Tegnap tartotta meg alakuló közgyűlését a nagyszalon-tai Otthon kávéház nagyszalon-tai tagozata általános nagy érdeklődés mellett. Vitéz dr. Keszthelyi Zoltán közjegyző, a nagyváradai Baross Szövetség elnöke mondott tartalmas, megnyitóbeszédet, mely után Nagy János váradai ügyvezető elnök ismertette a Baross Szövetség célkitűzéseit, s megalakultnak mondta ki a szalon-tai Baross Szövetséget, amit a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadott el.

Dr. Könyves Ervin ügyvéd olvasta fel ezután az elnökség névsorát. Díszelnökké dr. Hadady Imre polgármestert, Bánáss László prelátus-kanonokot, Arday Imre református esperest, Székely Miklós rendőrkapitányt és Hollósy István főszolgabíróvá választották. Megválasztották ezután az elnökséget és a tisztikart is.

Darlan tengernagy találkozik Göringgel (?)

Vichyből jelentik: (MTI.) Jólétesült körökben erősen tartja magát az a hír, hogy Darlan tengernagy valószínűleg még a mai nap folyamán a megszállott területre utazik és találkozik Göring tábornaggal. Más hírek szerint lehetséges, hogy Pétain tábornagy is résztvesz a találkozásban.

ANGLIA A JAPAN KÖVETSEG BEZÁRASÁT KÖVETELI EGYIPTOMTÓL

Berlinből jelentik: (Bud. Tud.) Ankarai hír szerint Milles Lampson, kairói brit követ jegyzéket juttatott el az egyiptomi kormányhoz. A jegyzékben azt kívánja, hogy Egyiptom a japán követseget zárassa be és szakítsa meg Japánnal a diplomáciai viszonyt.

AMERIKAI CSAPATOKAT KÜLDENEK A HOLLAND-GUAYANAI BAUXIT-BÁNYÁK VÉDELMEÉRE

Washingtonból jelentik: (OFI) A Fehér Ház közlése szerint Holland-Guayanába amerikai csapatokat küldenek a bauxit bányák védelmére. Az amerikai csapatok bevonulása az Egyesült Államok, Hollandia és Brazília között létrejött egyezménynek megfelelően történt. (MTI)

Két érdekes köszönő levél

A Baross Szövetség eddigi munkásságának mintegy elismerésképpen az alábbi köszönősorokat kapta, amelyeket minden kommentár nélkül itt közlünk:

Az egyiket a Baross Szövetség központja küldötte.

„Köszönettel vettük Elnök urnak folyó hó 14-én hozzánk küldött beszámolóját, amelynek elolvasása után a legnagyobb örömmel és megnyugvással állapítjuk meg, hogy nagyváradai fióknaknál cél-

tudatos, rendszeres Baross-munka folyik.

Midőn ezért Elnök urnak leghőbb köszönetünket tolmácsoljuk, meg vagyunk győződve arról, hogy ez a Baross-fiók ilyen kiváló vezetés mellett mindenkor a Szövetség célkitűzései és a tagok érdekében kiváló munkásságot fog kifejteni.

Budapest, 1941 november 22-én.

Baross testvéri üdvözléssel: Ilvuszky János országos elnök.”

Elmélkedés egy sorsjegyen...

Vettem egy sorsjegyet. Szép kék színű, rajta a Nagyváradi Római Katolikus Egyházközség Asszonycsoportjának, a Szent Monika Közösség pecsétje, száma: 015.834, ára 50 fillér s szól a Szent Monika Közösség tárgysorsjátékára, amelynek jövedelmét — amint a kis sorsjegy mondja — az árvák felségítésére és egyéb jótékonyági célokra fordítják. Igen, azt hiszem már sokan tudunk erről a sorsolásról. Kéknymású hirdetőplakátjai ott találhatók a kirakatokban, villamosokban, templomok előtt, e lap hasábjain is szinte nap mint nap találkozunk hirdetésével s az üzletekben: Hangyában, Tompánál, Papp-drogériában. Bestig-cukrászdában folyik a jegyek árusítása...

Hát most én is vettem egyet. Ha megfordítom, a másik oldalon még azt is elmondja a kis kék papír, hogy mi a tárgysorsjáték játékterve. Megtudom, hogy egész jó befektetést csináltam, az 50 fillérrel, mert ha történetesen szerencsém lenne, nyerhetek egy bundát, vagy rádiót, kerékpárt, vagy szövetet, esetleg szervízt vagy ruhaneműket. 320 nyereménytárgy van, lehet reménység. Ha meg nem nyerek, legalább 50 fillérrel én is hozzájárultam az árva gyerekek megsegítéséhez. Jót tettem. Mennyei betétkönyvemben 50 fillért javamra írnak. Mindenképen megéri tehát ezt a kis áldozatot, amit 50 fillér kiadásáért jelent. Csekélység... Ha moziba mennék, többbe kerülne. Ha kétszer nem megyek be a cukrászdába, bármint csábítsanak is a tésztaköltmények, már meg is van egy jegy ára és még marad is legalább 14 fillérem.

Ahogy mindezeket így végiggondolom s számba veszem a lehetőségeket, melyeket egy sorsjegy bírása jelent, valami elkezd fészkedődni az agyamban... Még nem elég tiszta a gondolat, de mindjobban kezd körvonalozódni az eszme és hatalmába kerít: a kicsi dolgok nagy fontossága.

50 filléres jegy nyerhet 177 pengős rádiót, 650 pengős bundát s már nem is feltételes módon beszélve elnyeri az Isten áldását, amely többet ér minden bundánál, ezüstrókanál... igen, elnyeri ezt az áldást, ha tiszta szívvel és azzal a jószándékkal adta valaki ezt az 50 fillért, hogy vele a szegény árvák ügyét segítse előbbre.

S így van ez végig az élet minden csontján. Lelki sikon is. Ilyen 50 filléres sorsjegy lehet egy jó szó, egy mosoly, egy elviselt és fel nem panasztolt bánat, egy kicsike, de talán annál kinézőbb szenvedés eltűrése és számtalan hasonló, ami — áldozatos lélekkel felajánlva — az Urstól nagy tárgysorsjátékán nyerhet sok áldást, nagy kegyelmeket, esetleg magát az örök üdvösséget is.

S hogy mindez így van és lehetséges, azért van, mert a sorsjegyek sok kicsi ára nagy összeget tesz ki, amelyből bundát lehet venni és kerékpárt és rádiót és 320 darab szebbnél-szebb tárgyat... S a sok apró lelki-sorsjegy, az apró áldozatok, szeretetszolgálatok Isten kegyelmével nagy érdemek lehetnek, amelyek nagy kegyelmeket, örök üdvösséget eszközölnek.

Csak összefogás kell! Sok kicsiségnek összetevése adja a nagyot.

Vegyünk sokan ezekből az 50 filléres sorsjegyekből és kezdjük el mindnyájan az 50 filléres lelki-sorsjegyek beszerzését is. A legfőbb nyeremény: Isten áldása nem marad el!

Ezt tanultam a Szent Monika Közösség tárgysorsjátékának 50 filléres sorsjegyétől. H. M.

Beiktatták a debreceni főispánt

Debrecenből jelenti a MTI: Ma iktatták be főispáni székébe Szilassy Lászlót. A beiktató közgyűlésen az ország politikai életének számos kiválósága is megjelent. Nagyváradi képviselőtében dr. Hlatky Endre főispán és dr. Soós István polgármester jelentek meg a beiktatáson.

ÚJ MOZGOSÍTÁSI KORMÁNYBIZTOSOKAT NEVEZETT KI A KORMÁNYZÓ

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur a miniszterium előterjesztésére megbízta Losonci Losonczy István, Hajdúvármegye ny. főispánját és nagybarcsai

Barcsay Ákos, Pestvármegye ny. főispánját, a hatodik, illetve elsőszámú honvédhadtest területére kiterjedő illetékességű országos mozgósítási tiszte alól, államtitkárrá történt kinevezése, illetve főispáni állásától saját kérelmére történt felmentése folytán felmentette és szilasi Szilassy László Hajdúvármegye és Debrecen főispánját, illetve dr. Viczián István államtitkár címmel és jellel felruházott helyettes államtitkárt a hatodik, illetve elsőszámú honvédhadtest körletére kiterjedő illetékességgel, Debrecen, illetve Budapest székhellyel országos mozgósítási kormánybiztossá kinevezte

A magyar iparos kezében van az erdélyi ipar jövője

Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Kolozsvár és Vidéke Ipartestületének közelmúltban megtartott előjárásági ülésén részletesen foglalkoztak az ipartestület tagjainak számbeli adataival is, amelyek közül a szakmák szerinti nemzetiségi kimutatás tarthat különösebb figyelemre számot. Ezek a számok mindennél beszédesebben igazolják azt az eredményt, ami két évtizedet meghaladó vergődés után a felszabadulással egyidejűleg új életre kapó magyar iparosság elért.

E kimutatások összegének számsze-

rinti megoszlásában a magyar 74, a zsidó 16, a román 8 és 1%, a német másfél százalékot képez. Örvendésesen lehet azonban megállapítani, hogy az elmúlt években az iparosság, annak ellenére, hogy állanckölcsönökkel, gépszerelvényekkel és minden más anyagi támogatással, a magyar iparosság ellenére sem tudták a zsidó iparosok számát növelni. Meglepő a zsidók nagy számaránya, amely különösen a könnyebb testi munkát igénylő szakmában néhol túlsúlyba is kerül.

Elfogták a szalontai rablógyilkosság második tettesét is

Nagyszalonta. Saját tud. Jelentettük, hogy a szalontai rablógyilkosság egyik tettesét Novák József oláhcigányt elfogta a csendőrség. Novák Józsefet kivitték a rablógyilkosság színhelyére és lejátéztatták vele a szörnyű tettet. Novák József bevallotta, hogy a rablógyilkosságot bátyjával, Novák Ferenc

cigánnyal és Bolyna Jánossal együtt követte el. Doboz községben a csendőrség már el is fogta a rablógyilkosság másik tettesét, Novák Ferencet is, akit megbilincselve kísérték be Nagyszalontára. Bolyna János elfogatása is csak órák kérdése már.

TÁRSADALMI ÉLET

A magyar dal ünnepe Nagyváradon. Saját tud. Rég nem láttunk olyan lelkes, hatalmas és szép közönséget, mint amilyen vasárnap este egybegyűlt a Református Kulturpalotában a Karcagi Iparosdalárda és a Nagyváradi Magyar Dalkör együttes dalosünnepére. A magyar nótának, a magyar dalmak és a magyar dalkulturának hódolt ezen az estén a termet zsufolásig megtöltött közönség, amelynek soraiban láttuk Nagyvárad magyarságának minden számottevő egyéniségét. Az est műsora a jelige és a Hízekegy elénekklésével kezdődött meg, amelyet a két énekkar adott elő Farkas István karcagi karnagy vezényletével. Dr. Dózsa Balázs karcagi városi tanácsnok beszéde után a zászlokat díszítették fel, majd dr. Hlatky Endréné kiosztotta a jubileumi érmeiket. A két dalárda főlváltva adott elő azután szebbnél-szebb számokat s a közönség lelkes tapsal ünnepelte a dalosokat és a két dalárda karnagyait. A karcagi dalárdát Farkas István karnagy vezényelte, míg a Magyar Dalkört András Ede zenetanár, országos karnagy, aki művészi tehetségét ezutal is nagy sikerrel csillogtatta. Az egyéni számok közül meg kell említenünk Szabó Zoltán magyar nótaszámait. Horváth Béla zongoraszáma és Czeglédy Ilonka énektanár énekszámja emelkedett még ki a műsorból. Mocs-konyi Gabriella zongorakísérete is méltó előadást nyújtott. A műsor keretében egyébként Szabó Károly ipartestületi elnök üdvözölte a karcagiakat s az üdvözlésre vitéz Szabó Ferenc karcagi elnök válaszolt.

Az erzsébetvárosi katolikusok nagy-sikerű műsoros táncestélye. Nagyvárad. Saját tud. Az erzsébetvárosi katolikusok szépsikerű jótékonycélú műsoros táncestélyt rendeztek a Katolikus Legényegylet dísztermében „Magyar Szivárvány” címet adtak az estnek s mint a címből is kitűnik, változatos vidám magyar számokkal szórakoztatták a közönséget. A műsorból különösen kiemelkedett Mogyoróssy Győző rutinos szavalata, Surányi Mimi táncművészete, valamint a népszerű Lengyel Bandi magyar nótámutatója. Sok tapsot kapott Lőkös Juci, Mangra Anna, Galambos László, Nagy Duci, Alpár Ferenc, Fleisz Elemér és Dinók Lajos. Szabó József mind jobban kifejlődő rendezői tehetsége végigvonult az egész műsoron. Egyébként ő a szerzője az egyik bemutatott egyfelvónásos tréfának is.

Eltörölték Horvátország erdőköz-birtokosságait. Zágráhból jelentik: (MTI) Törvényerejű rendelettel eltörölték Horvátország erdőköz-birtokosságait, amelyek átmennek az állam tulajdonába. A lakosság fával való ellátására az erdőügyi miniszter bocsát ki rendeletet.

Casínó filmszínház Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon 19-48.
Nov. 25—30-ig. Keddtől Vasárnapig. Nov. 25—30.

AZ ÚJ NAGY MAGYAR TÁRSADALMI FILMSIKER!

ÉLETRE ÍTÉLTEK

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné.

Rendes helyár.

Írta: E. NAGY MARIA

Rendezte: RODRIGUEZ ENDRE

Jávor. Petrovich, HIDVÉGHY VÁLI, ZÁDOR GYÖNGYI,
SOMLAY, PEÉRY PIRI, NAGYAJTAY

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné.

Rendes helyár.

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Első előadás mérsékelt helyárral: 50, 70, 1 P. Rendes helyárral: 70, 1, 1.30 P.

Csak 2 napig! Belvárosi Csak 2 napig!

A nagy keringő

Egy film, melyet ha látott akkor is meg kell nézni! A kékduna örök szerelmének Johan Strausnak élete.

Luise Reiner, Miliza Korjus, Fernand Gravey.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Tisztelet a kivételnek

Különleges értékű magyar vígjáték
Tolnay Klári, Ráday Imre, Rózsahegyi Kálmán,
Vizváry Mariska, Juhász József stb.
Pótkép: Piros alma csúng az ágon
Legujabb híradó.

Csütörtökön

mutatjuk be

a Paramount egész estét betöltő káprázatos filmcsodáját!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZÉKESVÁROSI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Postatakarékpénztári csekszámlánk
száma: 72.301.
Készleteket nem adunk vissza.

A Kormányzó ár állapota rohamosan javul

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: A Kormányzó Ur egészségi állapotáról a következő közleményt adták ki:

A Kormányzó Ur Öfóméltóságának rekonvalenszcenciája zavartalan. A reggeli és esti hőmérséklet 36.9. A közérzet és étvágy kifogástalan.

Budapest, 1941. november 24-én este hét órakor.

Dr. Szöllösy,
egészségügyi főtanácsos,
közkórházi főorvos

A SZENTALYA ÚJÁBB BÉKE-FELHÍVÁST INTÉZ A VILÁGHOZ? Vatikánvárosból jelentik: Megbízható helyről kapott értesülés szerint XII. Pius pápa elhatározta, hogy karácsonykor újból felhívást intéz az összes nemzetek miniszterelnökeihez. Felszólítja őket arra, hogy minden alkalommal használjanak ki az 1942-es év folyamán, amely a béke tekintetében kímálkodik. Ugyanezen a helyen közlik, hogy a Szentalya meg van előgödvé husvétii és pünkösti beszédek eredményeivel, éppen ezért elhatározta, hogy újból rádiószózatot intéz a világ népeire.

Jelentkezzenek a külügyminisztériumnál a Romániából kiutasított erdélyiek. A román hatóságok 1940. november 14-én illetve december 4-én Magyar Istvánné, Tódor György, Tódor Rozália, Székely Mihály és Varga Sándor erdélyi lakosokat kiutasították. A külügyminisztérium felkéri a fentnevezetteket, hogy jelenlegi tartózkodási helyüket 7023—Pol. 1941. számra való hivatkozással jelentsek be. A külügyminisztérium egyuttal felkéri mindazokat, akik a fentnevezett személyek jelenlegi tartózkodási helyéről tudomással bírnak, az illetők címét a fenti számra való hivatkozással a külügyminisztériummal közölni szíveskedjenek.

A német Himalája expedíció küzdelmei. A Bihar Egyetel vetített képi előadásorozatának kiemelkedő száma lesz Papp Dénes m. főtanácsos november 30-iki, vasárnap délutáni előadása. A német Himalája kutató expedíció eredeti felvételeinek vetítésével mutatja be azt az emberfeletti küzdelmet, amit a tudományának ezek a hősei és vértanúi fejtettek ki küzdelem céljuk elérése érdekében. Az előadást vasárnap délután 5 órakor a Tűzharcos Otthon előadótermében tartják, amelyre a város közönségét ezután hívja meg a rendezőség.

Meghalt Jorga özevegye. Bukarestből jelentik: (MTI) Jorga Miklos özevegye 63 éves korában Bukarestben meghalt.

A KATOLIKUS ÉS REFORMÁTUS HÜLGYEK KÖZÖS KARÁCSONYI VÁSÁRJA. Nagyvárad Saját tud. Minú már röviden hírt adtunk róla december első napjaiban nagyszabású játékoncélú karácsonyi vásárt rendeznek közös összefogással a városi katolikus és református hűlgyek. A vásárt előreláthatólag a Katolikus Kőr gyönyörűen átalakított nagytermében rendezik meg s a vásáron a konyhaművészet és a házipár minden előlálható remeke kiállításra és eladásra kerül. A vásár egyéb részleteire még visszatérünk.

Nagyvárad kir. törvényszék, mint cégbíróóság. Cg. 37—3—1941. — Ct. 1782—1936. Hirdetmény. A nagyvárad kir. törvényszék ezennel közhírré teszi, hogy a „City“ Kereskedelmi Részvénytársaság nagyvárad bejegyzett cégnek 1941. évi július hó 26. napján megtartott közgyűlése a 266.666.66 pengő alapítókének a felére azaz 133.333.33 pengőre való leszállítását határozta el. olyképp, hogy a 800 darab eredeti 333.33 pengő névértékű részvényből 400 darab részvény a fenti részvénytársaság által bevonás és megsemmisítés céljából visszavásároltatik s ehhez a törvényszék engedélyét kéri. Ennek folytán a kir. törvényszék nevezett részvénytársaság hitelezőinek meghallgatására határnapul 1941. évi december hó 5. napjának délelőtti 10 óráját Jégh Károly kir. törvényszéki tanácselnök törvényszéki hivatalos helyiségébe (I. emelet 54. sz. ajtó) kitézi oly hozzáadással, hogy a meg nem jelenő hitelezőket az alapítók leszállításában belegyezésnek fogja tekinteni. Egyszermind értesíti a hitelezőket, hogy érdekeinek képviseletére a kir. törvényszék dr. Nemlaka György nagyvárad ügyvédét ügygondnokul hivatalból kirendeli. Nagyvárad, 1941. évi november hó 18. napján. — Jégh Károly sk. kir. törvényszéki tanácselnök. A kiadmán hitelül Papp Imréné cégjegyzékvezető

Öngyilkos lett Kurtág Dezső, az egykori Elite kávéház bérloje. Nagyvárad Saját tud. Hétfőn a délutáni órákban öngyilkosságot követett el és felakasztotta magát Kurtág Dezső, a Kurtág és Kallós-féle büffé egyik tulajdonosa, mire észrevették meghalt. A 62 éves Kurtág Dezső már régebb ideje búskomor volt s látszólag rajta az életuntság jelei. Egykor, a világháborus években a Bémer-téren volt elegáns kávéháza, ahol a huszártisztek uzsonnáztak naponta. Az Elite kávéházat a román megszállás első éveiben becsukta és büffét nyitott, amelyet vejevel vezetett Kurtág Dezső egyik fia, Kurtág Imre, isnevű karmester Newyorkban, aki feleségét, a szintén nagyvárad születtű Büchler Annát nemrégén vesztette el egy autószerencsétlenség alkalmával. Másik fia, dr. Kurtág Pál orvos, már régóta Franciaországban él. — Az öngyilkosság ügyében a rendőség vizsgálatot indított.

Adományok. N. N. (Cséffa) Szent Antal nevében 5 pengőt küldött szegényeink részére. N. N. (Cséffa) özv. Pataki Györgyné részére 20 pengőt küldött. Rendelkezési helyére juttatjuk.

Életfogytiglani kényszermunkára ítélték a léggömbbel propagandát üzö romániai kommunistákat. Bukarestből jelentik: (MTI) A bukaresti hadbíróóság egy kommunista csoport felett mondott ítéletet, amelynek tagjai léggömbök után kommunista propagandát terjesztették. A csoport tagjai közül négyet életfogytiglani, egyet tíz évi kényszermunkára ítélték.

A nagyvárad kir. járásbíróóság. 5850—1941—1. szám. Idéző hirdetmény. A nagyvárad kir. járásbíróóság közhírré teszi, hogy Pop Vasile és neje Póta Mária felpereseknek Póta István alperes ellen 326.66 pengő iránt indított perében a per felvételére és érdemleges tárgyalására határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1941. évi december hó 15. napján délelőtti 8 órakor hivatalos helyiségében (Tvszéki palota földszint 31. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Pop Vasile és neje Póta Mária felperesek részére, akik ismeretlen helyen tartózkodnak, ügygondnokul dr. Boros István ügyvédet (lakik Nagyvárad) nevezte ki. A bíróság felhívja az alpereseket, hogy a bíróság felhívja az alpereseket, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyettük eljárni. Nagyvárad, 1941. évi október hó 28. napján. Dr. Nagy János sk. kir. bíró.

Főmérnöké neveztek ki Palsik Sándort. Budapest, a MTI jelentik: A belügyminiszter Dorsoszy József nagyvárad lakost Szászrégen városához elsőosztályú aljegyzővé ideiglenes hatállyal kinevezte. A belügyminiszter Palsik Sándor nagyvárad lakost, Nagyvárad törvényhatósági városához főmérnöké ideiglenes hatállyal kinevezte.

HALÁLOZÁS. Schröder Székely Kálmán ny. bányagazdálkodási iroda-igazgató. Életének 80-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 26-án, 4 órakor lesz az olasz-Haller-kápolnából. Özv. Tempalsky Ferencné, szül. Bláz Rozália 56 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz az Ember-kápolnából. Erdélyi Concordia.

Míg a nagypapa koporsójáért járt a család, meghalt a másik két nagyszülő is. Pécsváradról jelentik: (MTI) Nagypál községben szombaton délután a Szép-féle házban meghalt a 79 éves nagypapa. Míg a hozzátartozók koporsóért Pécsváradon jártak, meghalt a 77 éves nagymama. Miközben a második koporsót szállították, meghalt a 71 éves harmadik nagyszülő is. A halálesetek két óra alatt történtek.

Meghalt Tabakovits Dusán. Budapest, a MTI jelentik: Tabakovits Dusán kincstári főtanácsos, a Magyar Nemzeti Bank volt igazgatója, ma reggel elhunyt.

Meghívó. Az Ermelléki Takarékpénztár 1941. december 6-án délelőtti 10 órakor Székelyhídon saját színházában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényesek meghívotnak. Az Igazgatóság. Tárgysorozat: 1. Elnök választása. 2. Alelnök, vezérigazgató választása és javadalmazásának megállapítása.

GULLIVER

a törpék országában!
Csodálatos színek!
8 ragyogó világsláger!

Szurdán utoljára:

Lángok

Apolló filmszínházban.

Visszaélést követtek el az USA nemzetvédelmi célokra szánt összegének kezelői. Newyorkból jelentik: (NTI) Hatalmas botrány van kitoróban az Egyesült Államokban. Több bizalmiférfi, akiket az elnök azzal bízott meg, hogy a nemzetvédelmi célokra szánt pénz hovatfordítását ellenőrizzék, visszaélést követett el. Az ügyben vizsgálatot rendeltek el. (MTI)

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága halottunk Sándor János elhunyt alkalmával fájalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezután mond köszönetet a gyászoló család.

A „HUNGÁRIA” SZÖRMEGYAR A HONVEDEKÉRT. A Nemzeti Munkaközpont titkárságához beküldött a Hungaria szörmegegyar 96 pengő és 80 fillért, amely összeget a gyár igazgatója, tisztviselői és munkásai azzal a céllal gyűjtötték, hogy a N. M. K. elnöksége vásároljon cigarettát a harctéren küzdő hős honvédeknek. A NMK. készségesen tesz eleget a kívánságnak.

AZ IDEGENFORGALMI ÜGYEK VEZETŐI NAGYVÁRADON. (Nagyvárad: Saját tud.) Dr. Gódl László miniszteri osztálytanácsos és dr. Rollinger Ernő miniszteri titkár, az idegenforgalmi ügyek előadója kedden Nagyváradon jártak és meglátogatták dr. Gyapay László helyettes polgármestert és Papp Lajossal, az Idegenforgalmi Hivatal vezetőjével megbeszélést folytattak.

Öszinte mozikritika

A nagy keringő

— Játssza a Belvárosi mozgó —

Strauss János gyönyörű filmjéről: A nagy keringőről Váradon nem szükséges ismertetőt, kritikát írni. Váradon ismerik már ezt a filmet, hiszen amikor először itt vetítették akkor is valamennyi előadását zsufolt ház nézte végig. Bécs örök szerelmének Strauss Jánosnak élete, csodálatos tehetségének kibontakozása és a keringőkben kikristályosodó igazi művészi szerelme adnak tartalmat, romantikus hátteret az örökszép Strauss muzsikához. — Strauss János szerepét Fernand Gravey, míg a női főszerepeket Miliza Korjus és Luise Reiner alakítják. Miliza Korjus csalogánnyal is versenyző csengő szopránja meg azt is meghódítja, aki egyébként talán nem lelkesedik a Strauss muzsikáért. A pazar rendezés, a gyönyörű korszerű jelmezek csak teljessé teszik a film értékét. Kár, hogy a Belvárosi mozi mindössze három napig tartja a filmet műsoron.

A német repülés újabb hősi halottja

Berlinből jelentik (NTI): Helmuth Willberg repülő tábornokot november 23-án szolgálati repülés közben halálos repülőszereccsélenség érte. Ezzel a német véderő legidősebb tisztje halt hősi halált. Willberg tábornok tevékeny részt vett a Condor-légió megalapításában. 1938-ban, a korhatár elérése után repülő tábornoki jelleggel kivált az aktív szolgálatból. A háboru megindulásakor ismét szolgálatba állították. Willberg tábornokkal együtt halt hősi halált Kürbs alezrederes, aki a repülőgépet vezette. (MTI.)

Mi ujság a piacon?

Gyümölcsfélék:

1 kgr alma 1.40—2.20 P. 1 Citrom 0.12—0.18 P. 1 kgr körte 2.40—2.30 P. 1 kgr hecsedli 1.40 P. 1 kgr gesztenye 1.60 P. 1 kgr dió, héjas 1.70 P.

Zöldségfélék:

1 kgr burgonya 0.12—0.16 P. 1 kgr ázarab 0.64—0.70 P. 1 kgr répa 0.16 P. 1 kgr hagyma 0.18—0.32 P. 1 kgr cékla 0.10—0.12 P. 1 drb káposzta 0.16—0.10 P. 1 drb vörös káposzta 0.14—0.20 P. 1 drb olasz káposzta 0.6—0.10 P. 1 drb vörös káposzta 0.1—0.6 P. 1 drb karfiol 0.20—0.50 P. 1 kgr petrezselyem 0.20—0.24 P. 1 darab karalábé 0.4—0.8 P. 1 drb zellén 0.10—0.12 P. 1 drb zöld paprika 0.1—0.6 P. 1 drb retek 0.4—0.6 P. 1 kgr spenót 1.20 P. 1 darab torma 0.10—0.16 P.

Élőállatok:

1 drb szarvasmarha, vágó kgr. 1—1.20 P. 1 drb fejős tehén 300—800 P. 1 drb szopós borjú kgr. 1.20—1.40 P. 1 drb sertés, hizott kgr. 1.64—1.74 P. 1 drb kismalac 23—30 P. 1 drb igazlő 200—500 P. 1 drb parádés lő 500—750 P.

Tejtermékek:

1 liter tej 0.28—0.32 P. 1 kgr vaj 4.90—5.90 P. 1 kgr juhtúró 2.80 P. 1 kgr tehéntúró 1.10 P. 1 liter tejföl 1.40 P. 1 kgr sajt 1.90—2 P.

Kenyer:

1 kgr egységes 0.46 P.

Szárnyasok.

I. o. csirke kg-je 2.70 P. II. o. csirke kg. 2.40 P. III. o. csirke kg. 2.40 P. Hizott liba kg. 3.20 P. Sovány liba kg. 2 P. Pulyka kg. 2 P. Hizott ruca kg. 2.60 P. Sovány ruca kg. 2 P. I tojás 0.14—0.16 P.

Faarak:

1 koci I. o. fa 45 P. 1 koci II. o. fa 40 P. 1 koci III. o. fa 35 P.

Szénafélék.

100 kg lóhere, I. o. 10—12 P. 100 kg lóhere, II. o. 9—11 P. 100 kg lucerna, I. o. 8—10 P. 100 kg lucerna, II. o. 7—9 P. 100 kg széna 6—8 P. 100 kg szalma 4—5 P.

Hús árak:

1 kg marhahús 2.50—2.66 P. 1 kg faszínhús 2.60—3 P. 1 kg juhhús 2—2.40 P. 1 kg bárányhús 1.80—2.20 P. 1 kg bivalyhús 2.50 P. 1 kg zsiradék 2.84 P. 1 kg tepertő 3.30 P.

Halfélék:

1 kg súlyú ponty 2.20—2.50 P. 1 kg-on felül 2.50—3 P. 1 kg Köröshal 1—1.40 P.

100 millió pengőre másik 100 millió haszon

100 millió pengő lesz a névértéke annak az ötszáz ezer darab kötvénynek, amelyet a kormány az erdélyi nyereségkölcsön keretében jegyzésre bocsát. A 100 milliót az állam húsz esztendő alatt teljes összegében visszafizeti, közben azonban évenként 4%-os kamatot térít. Ha a kötvénytulajdonosok a pénzüket valamilyen nyereségre csak húsz év múlva kapják vissza, akkor a kamatot, amelyet az állam húsz év alatt kifizetne, könnyű lenne kiszámítani. Egy évben 4 millió pengő, huszszor 4 az 80 millió pengő. Minthogy azonban 1944-től kezdve egyre több kötvény kerül visszafizetésre, következésképpen az állam kamatterhe is évről-évre fokozatosan kisebbedik. Kiszámítottuk, hogy így nézőn

kamat címén mintegy 50 millió pengő jut a kötvénytulajdonosok birtokába.

Ezenkívül azonban az állam 46 és fél millió értékű nyereséget is kisorsol.

A kötvényvásárló közönség tehát

a befizetett 100 millió ellenében visszkap: 100 milliót a tőke, 50 milliót a kamat és 41 milliót

(a 46 és fél millióból levontuk a kisorsolandó több, mint 25.000 darab kötvény nyereségében bennefoglalt kölcsönvisszafizetési összeget) nyereségében bennefoglalt kölcsönvisszafizetési összeget) nyereség címén. Az egész együttesen megközelelti a 200 millió pengőt, ami azt jelenti, hogy

a magyar társadalom, amikor százmillió pengővel hozzájárul Erdély újjáépítéséhez, kölcsönadott pénzéért majdnem a dupláját kapja vissza.

Ennél jobban jövedelmező fizettségű üzleti befeltes nemigen képzelhető el, különösen, ha figyelembe vesszük azt a nemes hazafias célt, amelyet az egész akció szolgál és azt az áldást, amely a 100 millió pengő mozgósítása nyomán az erdélyi falvakban, városokban, földekben, üzemekben és boltokban fakad.

Tornatanfolyam férfiak és gyermekek részére

A közönségnek engedve és régi hiányok pótlására a Szent László gimnázium testnevelő tanárai az intézet tornatermében férfiak részére hétfőn és csütörtökön délután fél 7—8 óráig, 6—10 éves gyermekek részére ugyanezen a napokon délután 3—4 óra között tornatanfolyamot rendeznek.

A tanfolyam gyermekeknek a modern játékos testnevelés, férfiaknak gimnasztika, szertorna, atlétika és játékok (kézilabda, vízilabda, stb.) kepezik az anyagot.

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás a testnevelő tanároknál a Szent László gimnáziumban hétfőn, kedden délelőtt 12 óráig, 1-ig és pénteken délután 10-től 1-ig valamint a fentjelzett időben tartandó órákon.

Amikor nagy örömmel hozzuk nyilvánosságra fenti hírt, egyben annak a reményünknek is kifejezést adunk, hogy fenti megmozdulás a nagyváradi tornász sport fellendülésének is kezdetét jelenti.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

Katona József emlékűnnep

Kedden premierbérletben és szerdán tisztviselő bérletben Katona József emlékűnnepélyt tart a színház a nagy költő születésének 150. évfordulójára. Kötelességének érzi a színház a Bánk bán halhatatlan költőjének emlékére méltó ünnepséget rendezni. Az est műsorát a legnagyobb gondnal válogatta össze az igazgatóság. Dr. Némethy Gyula pápai prélat Katona Józsefről tart emlékbeszédet. Nadányi Zoltán, az ismert népszerű kitűnő költő fog ezután néhány költeményéből felolvasni. Radnóthy Éva, a színház kiváló énekesnője, az ünnepi est hangulatához méltó opera áriákat énekel, ezt követi Katona József Bánk bán c. történelmi drámájának III. felvonása, melyben Moóry Lucy, Sarmácssy, Rédei Kató, Kozma, Barys lépnek fel. Végül Tabéry Géza Kolozsvári báji című történelmi tárgyú színműve következik, Moóry Lucy, Sarmácssy, Kozma játsszák a főszerepeket benne.

— **Bukaresti kaland olcsó helyárral** csütörtökön este kerül színre.

— **Hamar egy férjet!** Pénteken premier bérletben és szombaton tisztviselő bérletben mutatja be a színház a Hamar egy férjet! c. kacagtató, mulat-

ságos operett újdonságot. Radnóthy Éva, Jurik Julcsi, Dely Ferenc, Tarnay, Kozma és Solymossy játsszák a főszerepeket.

— **Vasárnap délután: Bukaresti kaland, olcsó helyárral.**

HETI MŰSOR:

Kedd este 8 órakor: **Katona József emlékűnnep.**

Szerda este 8 órakor: **Katona József emlékűnnep.**

Csütörtök este 8 órakor: **Bukaresti kaland.**

Péntek este 8 órakor: **Hamar egy férjet.**

Szombat este 8 órakor: **Hamar egy férjet.**

Vasárnap délután 4 órakor: **Bukaresti kaland.**

Vasárnap este 8 órakor: **Hamar egy férjet.**

EGYRE NÉPSZERŰBBEK A SZIGLIGETI SZÍNHÁZ NEMZETMŰVELŐDÉSI ELŐADÁSAI

Hétfőn este a Szigligeti Színház nézőtere zsúfolásig megtelt, igen jó közönséggel. A Nemzeti Művelődési előadás-sorozatban a Fiatalok — boldogság című operettet adták, s a vidám ope-

rette, a jövedvü előadás nem maradt hatástalan, a közönség lelkesen ünnepelte Jurik Julcsit, Radnóthy Évát, Kozmát, Solymossyt és Boros Mancit, akik egyre szélesebbkörű népszerűségre tettek szert.

Népművelési színházi előadások sorozatában december 1-én este a Becskereki menyecske kerül műsorra. Egyéges helyárrak: földszinti és pühlöyülés 1 P, erkélyülés 50 fillér, állóhely 30 fillér. Kedvezményes jegyek elővételben a népművelési titkári hivatalban (Hitler Adolf-u. 15.), hétfőn este a színházi pénztárnál rendes áron váltathatók.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknek 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár használtruházletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, briliánsot, ezüstöt magas aron veszek, órát, akszert javítok. Gyenge István ékszerész. Rákóczi ut 19.

VENNÉK keveset használt 38-as cipőre való fekete, esetleg barna, félmagas sarkú bőrszizmát. Címet a kiadóba kérem.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay Órás és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

HASZNÁLT, ócska rongyot, géptörlésre tiszta állapotban, kilószámra vesz a Szent László-nyomda. Kat. Kör épület.

Briliánsért, régi ékszerért magas arat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Eladó tiszta gyapjú ebédlő perzsa szőnyeg és két kisebb perzsa, fekete complet ebédlőbutor. Lázár Vilmos-u. 10, ajtó 4. 764

Különléle

Jól bevezetett fűszer- és csemege üzlet központban átadó. Cim a kiadóba. 755

Haszonbérbe adó 8 hold ingatlan. — Vörösmarthy-u. 6. 768

Meglévő iparomhoz 10—15.000 pengő kölcsönt keresek 2—3 évre. Kizárólag kereszteni kölcsöntadók ajánlatát „Kredo” jellegre a kiadóba kérek. 767

Magános nő idősebb házaspár gondozását vállalja. Címet „Szereket” jellegre a kiadóba. 765

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at.

Allást nyec

Megfelelő irodai gyakorlattal rendelkező, könyvelésben is jártas, ékszerész gyors és gépirónót keresek azonnali belépésre. Turul szövede, Arpad vezér-ut 47. 766

Ügyes, önállóan varró és kézi leányokat keresek francia munkára. Nagy Jenő nőiszabó, Szent János-u. 33. 769

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda R. T.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám